

Från traditionellt terminologiarbete till icke-traditionellt begreppsarbete – nya målgrupper och nya tillämpningsområden

stin informaatio sodankäynti naturskog akutvård piksel picture message cancer naturwald fotografier
work hakkeri metadata ekologisk naturwald fotografier
rmatiikka Inertierung ekotoxikologi Naturwald fotografier
rma ventilation industrielle spam telemarketing Kotifotografier
nuha WAP greenhouse gas SIM-kort virustarkistus tietoliikenne
achain
froljanhevonon television flerbanc
hasability burn-out pandemia interfa
tjänst vaarallinen kemikaali
halsundersökning ympäristö

Nordterm 2017

Virpi Kalliokuusi, Institutet för hälsa och välfärd (THL)

Katri Seppälä, Terminological Centralen TSK

Terminologicentralen TSK:s aktiviteter

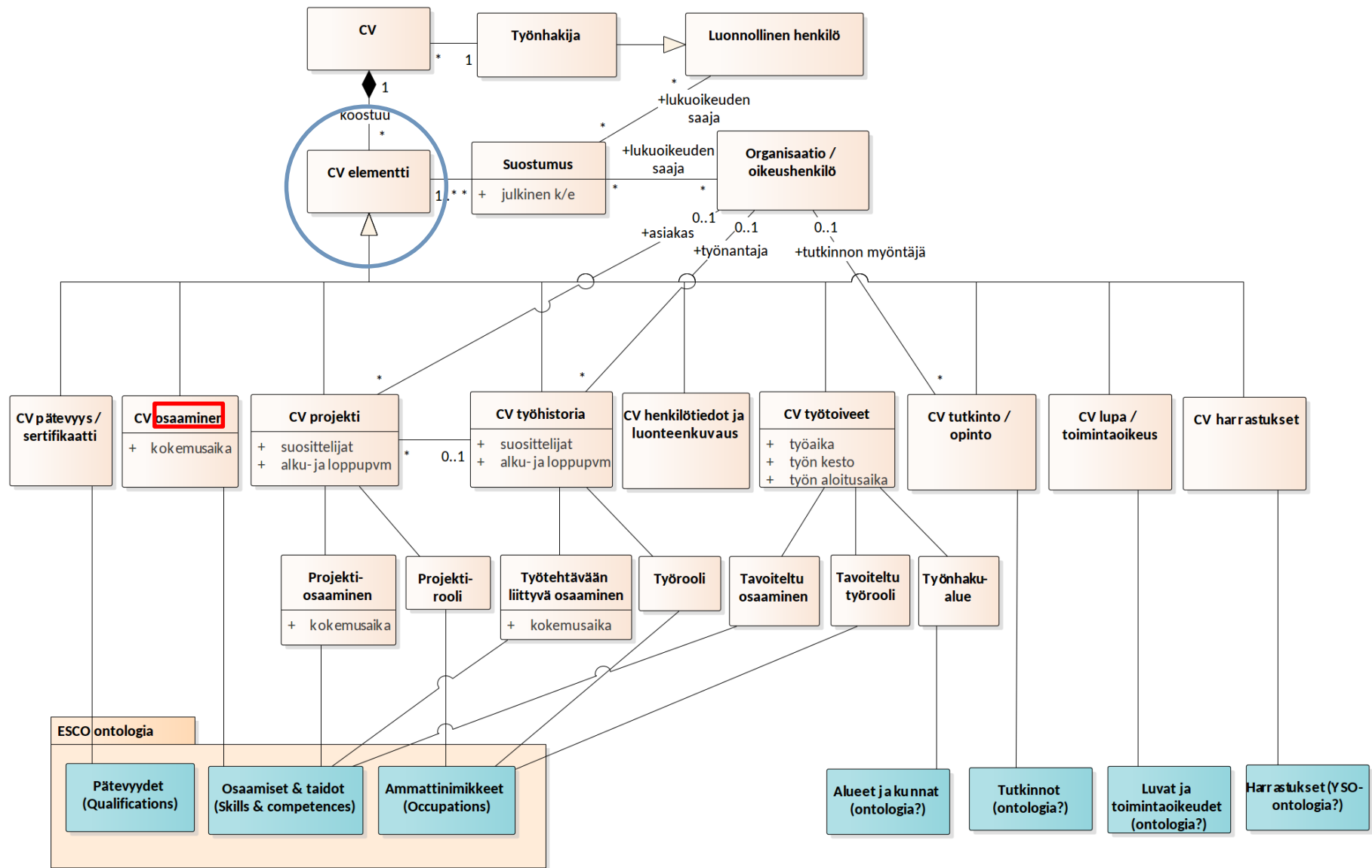
- Terminologicentralen TSK grundades i 1974 och har sedan dess gjort systematiskt terminologiarbete med standardiserade metoder
- traditionellt har målet för terminologiarbete varit att underlätta fackspråklig kommunikation
- särskilt på 2000-talet har terminologiska metoder dock tillämpats också till andra ändamål som:
  - utveckling av informationsarkitektur och datasystem
  - utveckling och stöd av klassificering
  - stöd av dokumentering på webben
  - effektivisering av informationssökning i termbanken
  - ontologiarbete

Ordlista för arbets- och näringstjänster

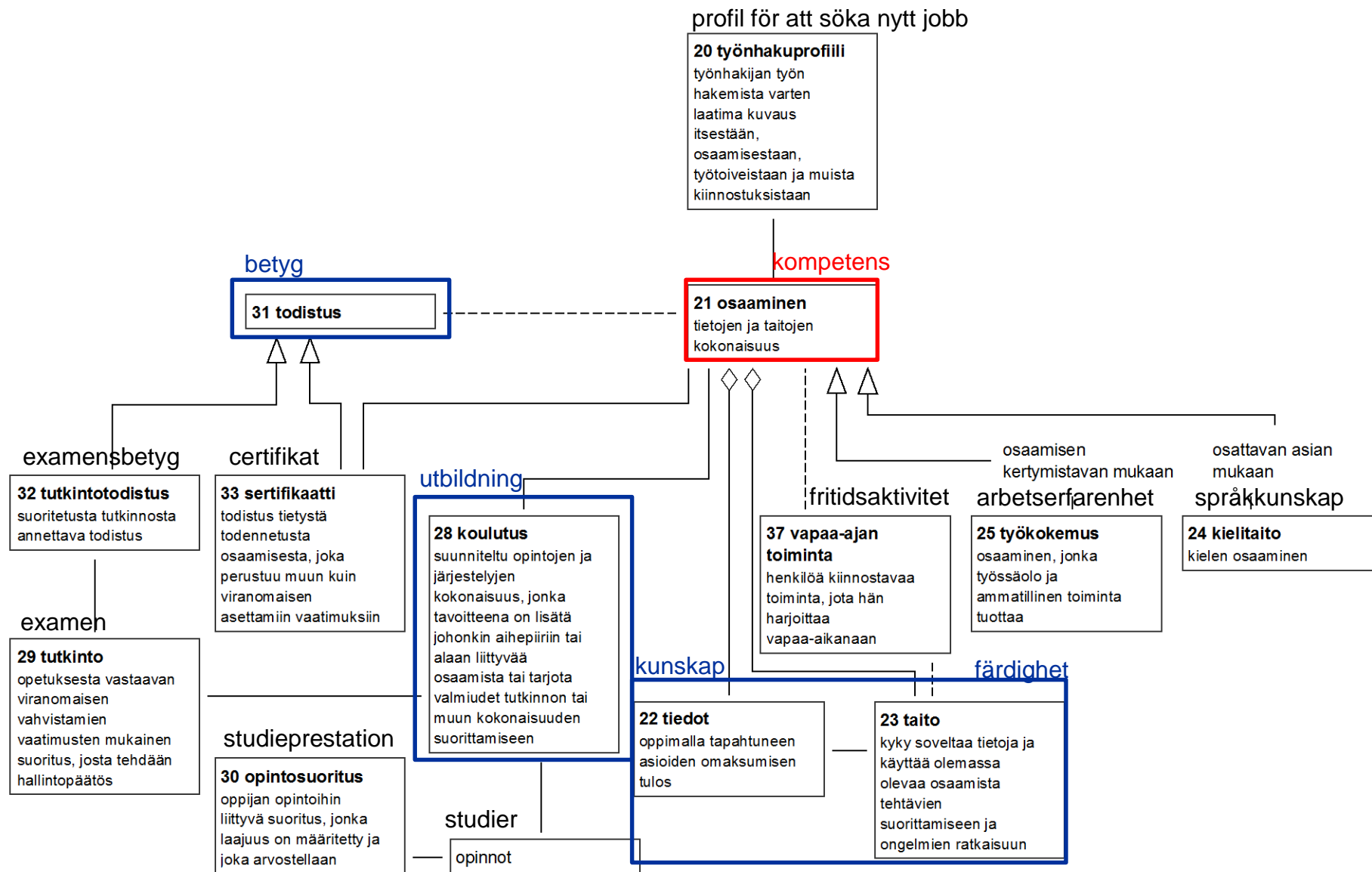
- klientinformationssystemet för arbets- och näringstjänster i Finland ska förnyas
  - landskap ska ta ansvaret för arbets- och näringstjänster i samband med landskapsreformen från och med början av 2019
- arbets- och näringsministeriet och KEHA-centret anlidade TSK att definiera de begreppen som behövs för det nya klientinformationssystemet samtidigt som själva systemet byggs
  - terminologerna arbetade tillsammans med it-konsulten och experter på arbets- och näringstjänster i POC-fasen (proof of concept) av systemutvecklingen

* KEHA-centret - närings-, trafik- och miljöcentralernas och arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter

class Käsitelmä - työnhakija

ESCO - European Skills, Competences, Qualifications and Occupations

Uppdatering av Byggnadsklassificering

- terminologiska metoder används inte regelbundet i klassificeringsarbete, även om det sedan 2013 finns en standard som kunde hjälpa till
  - ISO 22274 Systems to manage terminology, knowledge and content -- Concept-related aspects for developing and internationalizing classification systems
- till exempel i Statistikcentralens Byggnadsklassificering från 1994 har bara en del av klasserna beskrivits
- nu ska klassificeringen uppdateras och alla klasser beskrivas, eftersom Byggnadsklassificeringen ska i fortsättningen användas i en elektronisk tjänst där lekmän själv ska tolka klassificeringen
- TSK har inte arbetat mycket med klassifikationer, men nu anlitar Statistikcentralen TSK för att ansvara för arbetet i stället att göra det själv som tidigare

INFORMATIONSHANTERING INOM SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDEN

- **Nationell styrning av informationshanteringen**
  - Baserar sig på helhetsarkitekturs principer och metoder
  - Syftar på standardiserad dokumentation av patient- och klientinformation för att försäkra t.ex.
    - Interoperabilitet mellan IT-system och digitala servicer
    - Användningen av de nationella informationssystemtjänsterna (Kanta)
    - ”Secondary use of clinical data, client data”
- **Utveckling av enhetliga informationsstrukturer**
  - Hälsovården: Enhetligt strukturerade patientjournaler
  - Socialvården: Dokumentstrukturer och datakomponenter
  - Distribution av nationella klassifikationer, nomenklaturer, kontrollerade terminologier, kodverk
    - <http://91.202.112.142/codeserver/pages/classification-list-page.xhtml>

Terminologiarbete: nya tillämpingsområden, nya målgrupper

- **Utveckling av informationsstrukturer**

- Identifiering av organisationens eller verksamhetens kärnbegrepp
- Utarbetande av begreppsmodeller och begreppsdiagram
- Definiering av begrepp

Målgrupper:
Verksamhetsledare
Verksamhetsarkitekter
Informationsarkitekter
IT-arkitekter
Klassifikationsexperter
Ämnesexperter

- **THLs kodtjänstverksamhet**

- Terminologisk kvalitetssäkring av klassifikationer och kodverk

- **Utveckling av en ny verktyg och verksamhetsmodell**

- För att koppla ihop dokumentstrukturer, datakomponenter och olika typer av terminologiska produkter

Ordlista för informationshantering inom socialvården

https://www.thl.fi/documents/920442/2920708/sosiaalialan_tiedonhallinnan_sanasto_versi_o_3_0.pdf/06ef0be0-2503-48ee-972a-1ca7dd7becfe

TSK's TEPA termbank

3.3.5.2 Adoptiionevonnan tarkennetut asiakirjatyytit

298 adoptiohakijoiden taustaselvitys

adoptiohakijan tai adoptiohakijoina olevan avioparin tekemä *selvitys* (2) itsestään adoptiionevonnan antajalle *adoptiionevonnan* suunnittelua varten

Tässä selvityksessä adoptiohakijat antavat muun muassa elämäntilanteeseensa liittyviä tietoja sekä kertovat adoptiota koskevia toivomuksiaan.

Sosiaalihuollon palvelutehtävä, johon tämä asiakirja liittyy: *perheoikeudelliset palvelut*

Sosiaalipalvelu, johon tämä asiakirja liittyy: *adoptiionevonta*

Sosiaalihuollon asiakirjatyyppiluokitus: *selvityksen (2) tarkennettu asiakirjatyyppi*

299 adoptoitavan lapsen taustatiedot

adoptiionevonnan antajan lapsen syntymävanhemmista ja lähisukulaisista kokoama *yhteenveto*, josta lapsi saa myöhemmin tietoa alkuperästään ja adoptioon johtaneista syistä

Sosiaalihuollon palvelutehtävä, johon tämä asiakirja liittyy: *perheoikeudelliset palvelut*

Sosiaalipalvelu, johon tämä asiakirja liittyy: *adoptiionevonta*

Sosiaalihuollon asiakirjatyyppiluokitus: *yhteenvetodon tarkennettu asiakirjatyyppi*

300 perheen sisäisen adoption osapuolten taustaselvitys

aviopuolisonsa lapsen adoptiota hakevan henkilön tai lapsen biologisen vanhemman tekemä *selvitys* (2) itsestään adoptiionevonnan antajalle perheen sisäiseen adoptioon liittyvän *adoptiionevonnan* suunnittelua varten

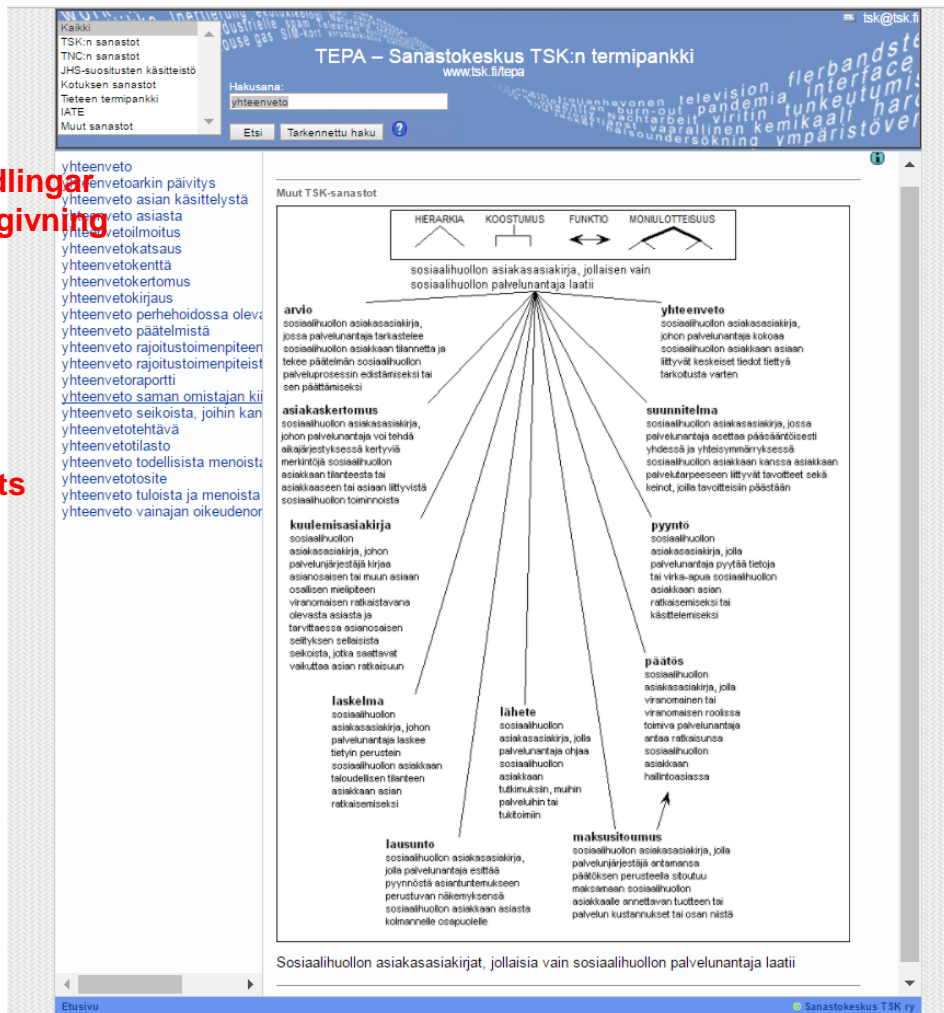
Sosiaalihuollon palvelutehtävä, johon tämä asiakirja liittyy: *perheoikeudelliset palvelut*

Sosiaalipalvelu, johon tämä asiakirja liittyy: *adoptiionevonta*

Sosiaalihuollon asiakirjatyyppiluokitus: *selvityksen (2) tarkennettu asiakirjatyyppi*

Presicerade handlingar för adoptionsrådgivning

Sammanfattning av adoptivbarnets bakgrundsinformation

Hierarkivyn av dataelement

Hierarkia

ADOPTOITAVAN LAPSEN TAUSTATIEDOT

- Isyyden vahvistaminen
  - Vahvistettu
  - Vahvistamisen päivämäärä
- Lapsen hoitopaikka
- Isän elämänavaiheet
  - Lapsuus ja nuoruus
  - Elämäntilanne
    - Työtilanne
      - Työ
      - Aiempi työala
    - Koulutus
      - Tutkintonimike
      - Koulutusaste
      - Koulutusala
      - Kuvaus
      - Koulumenestys
    - Terveystilanta
      - Kuvaus
  - Äidin elämänavaiheet
    - Lapsuus ja nuoruus
    - Elämäntilanne
      - Työtilanne
        - Työ
        - Aiempi työala
      - Koulutus
        - Tutkintonimike
        - Koulutusaste
        - Koulutusala
        - Kuvaus
        - Koulumenestys
      - Terveystilanta
        - Kuvaus
- tyhjä rivi
- Päihteiden käyttö
- Isän ominaisuudet
- Äidin ominaisuudet
- Lapsen sukulaiset
- Vanhempien suhtautuminen adoptioon
- tyhjä rivi

Komponent "skolning"

Muokkaa

Asiakirjarakenne

ADOPTOITAVAN LAPSEN TAUSTATIEDOT

Nimi

fi ADOPTOITAVAN LAPSEN TAUSTATIEDOT

Määritelmä

fi adoptioneuvonnan antajan lapsen syntymävanhemmista ja lähisukulaisista kokoama yhteenveto, josta lapsi saa myöhemmin tietoa alkuperästään ja adoptioon johtaneista syistä

Roollistaus

- Asiakas
- Lapsi
- Vanhempi
- Vastaanottaja
- Laatija

Perustiedot

- Asiakirjan perustiedot

Asiakirjarakenteet

- Isyyden vahvistaminen
- Lapsen hoitopaikka
- Isän elämänavaiheet
- Äidin elämänavaiheet
- tyhjä rivi
- Päihteiden käyttö
- Isän ominaisuudet
- Äidin ominaisuudet
- Lapsen sukulaiset
- Vanhempien suhtautuminen adoptioon
- tyhjä rivi

Asiakirjatyyppi

- Yhteenveto

Dokumentstruktur:
Sammanfattning av
adoptivbarnets
bakgrundsinformation

Definitionen av begreppet i ordlistan

Lista över relevanta roller:

- Klient
- Ärendeberedare
- Beslutsfattare
- Handläggare
- Delgivningsmottagare osv.

Lista över relevanta dataelement

Hierarkia **Hierarkivyn av dataelement**

- Koulutus
  - Oppilaitos
  - Kuvaus
  - Koulutusaste
  - Ajanjakso
  - Tutkintonimike
  - Koulutusala
  - Toteutuneen koulutuksen kesto vuosissa yhteensä
  - Arvio suoritetusta opintomäärästä
  - Koulumenestys

[Muokkaa](#)

Datakomponent
”skolning”

Tietokomponentti Koulutus

Nimi

fi Koulutus

Määritelmä

fi henkilön tiettyyn tutkintoon ja sen suorittamiseen liittyvät tiedot

Muutokset

fi Versioitu

Lähde

fi MääritelmäTKsanasto

Kentät

- Oppilaitos
- Kuvaus
- Koulutusaste
- Ajanjakso
- Tutkintonimike
- Koulutusala
- Toteutuneen koulutuksen kesto vuosissa yhteensä
- Arvio suoritetusta opintomäärästä
- Koulumenestys

**Lista över relevanta dataelement:
Läroanstalt
Beskrivning
Utbildningsområde
Examensbenämning
Studieperiod osv.**

Viittaukset

← Koulutus

Hierarkia

- └--Koulutus
  - └--Oppilaitos
  - └--Kuvaus
  - └--Koulutusaste
  - └--Ajanjakso
  - └--Tutkintonimike
  - └--**Koulutusala**
  - └--Toteutuneen koulutuksen kesto vuosissa yhteensä
  - └--Arvio suoritetusta opintomäärästä
  - └--Koulumenestys

Dataelement
"utbildningsområde"

Tietokomponentti: tietokenttä
Koulutusala

Nimi

fi Koulutusala

Määritelmä

fi henkilön koulutusala luokituksella kuvattuna

Esimerkki

fi 4 Luonnontieteellinen koulutus

Muutokset

fi 3.7.2015 Muutettu kentän nimi koulutusalaksi terminologin palautteen perusteella. Oli aiemmin ala. EA Päivitetty
Koodisto-kenttä: lisätty linkki valmiiseen luokitukseen (hyväksytty Koodistopalvelimelle) ja poistettu koodistoehdotus-termi.
7.6.2012/NH

Luokitus

fi Koodistopalvelin: Sosiaalihuolto - Koulutusala <http://91.202.112.142/codeserver/pages/classification-view-page.xhtml?classificationKey=1245&versionKey=1445>

Pakollinen

fi ei

Toistuva

fi ei

Lähde

fi SLAT 5.4.8, ADOPA 7.1.5.1, 7.2.3.2,7.3.5.1, SLAT 5.4.8,AIKU 5.8.7.1-5.8.7.3, PATY/9.5.7.2
fi päätetty 8.5.09 kokouksessa ottaa mukaan. Tilastoinnin takia+tutkinnon selventämisen takia

Hänvisning till klassifikationen på kodservern

Beskrivning av dataelementets innehåll (anges som kodvärde)

TACK!

Virpi Kalliokuusi, Institutet för hälsa och välfärd (THL),
virpi.kalliokuusi@thl.fi

Katri Seppälä, Terminological Centralen TSK,
katri.seppala@tsk.fi